

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агробіотехнологічний факультет

Кафедра генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОВОЧІВНИЦТВО» 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність- 201 «Агрономія» Освітня програма-«Агрономія»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS/загальна кількість годин	5 кредитів/150годин
Семестр	5
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
Профайл НПП	Сич Зеновій Деонізович Посада: професор кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор сільськогосподарських наук Робочемісце: навчальний корпус №1 (пл.Соборна, 8/1), 20 ауд. E-mail: zsyh@ukr.net Зв'язокзвикладачем: +380975553106
	Кубрак Світлана Миколаївна Посада: доцентка кафедри генетики, селекції і насінництва сільськогосподарських культур Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат сільськогосподарських наук Робочемісце: навчальний корпус №1 (пл.Соборна, 8/1), 20 ауд. E-mail: svitlana_kubrak@ukr.net Зв'язокзвикладачем: +380964159507
Опис дисципліни	«Овочівництво» – є обов'язковою дисципліною для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів за галуззю знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 201 «Агрономія». Овочівництво – одна з основних галузей сільського господарства. Завданням овочівництва є розробка та впровадження технологій цілорічного вирощування різноманітної високоякісної, екологічно безпечної овочевої продукції і грибів та доведення її до споживача. Вирощування овочів завжди було і залишається досить економічно- і енергетично затратним процесом. Через це головним завданням овочівництва, як науки є досконале вивчення біологічних особливостей овочевих культур та способів і методів одержання високих врожаїв із мінімальними затратами коштів і праці. Тому дисципліна «Овочівництво» являється важливою

	структурною частиною Освітньої програми спеціальності 201 «Агрономія».
Передумови для вивчення дисципліни	Вивчення дисципліни «Овочівництво» базується на знаннях таких дисциплін як: «Агрохімія», «Грунтознавство з основами геології», «Агрофармакологія», «Ентомологія», «Фітопатологія», «Захист та карантин рослин», «Герботологія», «Землеробство» вивчених на 2-3-му курсах.
Мета вивчення дисципліни	Підготовка висококваліфікованих фахівців нового покоління для сталого розвитку аграрної сфери шляхом пізнання природи овочевих рослин, їх походження, знання індивідуального розвитку рослин, формування у студента знань, умінь і навичок щодо технології виробництва екологічно безпечної овочевої продукції, яка є цінним продуктом харчування населення та сировиною для переробних підприємств.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності передбачено індивідуальні графіки, дистанційна форми навчання тощо. Використовуються платформи Moodle, ZOOM, Viber. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних так і інноваційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Аналізувати та інтегрувати знання з попередньо вивчених дисциплін таких, як «ботаніка», «фізіологія рослин», «генетика» для розуміння систематики, морфології, фізіології, закономірностей росту і розвитку, відношення до факторів навколишнього середовища овочевих рослин в обсязі, необхідному для проектування спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії. Аналізувати стан та перспективи розвитку овочівництва в Україні та закордоном. ✓ Аналізувати та інтегрувати знання з дисциплін «грунтознавство», «землеробство», «механізація», «захист рослин», «ентомологія», «фітопатологія» для застосування у сучасних технологіях вирощування високих урожаїв екологічно чистих овочів у відкритому та закритому ґрунті різних ґрунтово-кліматичних зон. ✓ Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної овочевої продукції у відкритому і закритому ґрунті відповідно до чинних вимог, складати технологічні карти. Знати шляхи і способи покращення продукції та заходи щодо її підтримання. ✓ Уміти враховуючи біологію росту та розвитку овочевих культур, сортимент, сівозміни, набір сільськогосподарської техніки в конкретній ґрунтово-кліматичній зоні, вибирати і оцінювати придатність площ для овочівництва. ✓ Уміти враховуючи біологічні особливості овочевих культур, їх вимоги до умов вирощування, користуючись практичними рекомендаціями, здійснювати своєчасне проведення технологічних заходів догляду за посівами у різних ґрунтово-кліматичних умовах України. ✓ Уміти на основі ґрунтово-кліматичних умов регіону, використовуючи біологічні особливості наявного сортименту видів та сортів овочів, планувати збирання врожаю. ✓ Знати способи скорочення затрат праці та засобів виробництва під час вирощування овочів. ✓ Уміти на основі попереднього визначення врожайності, використовуючи дані маркетингових досліджень в умовах господарства визначити товарність продукції та можливі шляхи її реалізації.

Структура курсу

Годи ни (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/4	Тема 1. Біологічні особливості овочевих культур	Аналізувати та інтегрувати знання з попередньо вивчених дисциплін таких, як «Ботаніка», «Фізіологія рослин», «Генетика» для розуміння систематики, морфології, фізіології, закономірностей росту і розвитку, відношення до факторів навколишнього середовища овочевих рослин в обсязі, необхідному для проектування спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії. Аналізувати стан та перспективи розвитку овочівництва в Україні та за кордоном.	Тести, питання
2/4	Тема 2. Відношення овочевих культур до умов навколишнього середовища		Тести, питання
2/4	Тема 3. Ґрунти і субстрати в спорудах захищеного ґрунту	Аналізувати та інтегрувати знання з дисциплін «Агрохімія», «Ґрунтознавство з основами геології», «Агрофармакологія», «Ентомологія», «Фітопатологія», «Герботологія», «Землеробство», «Механізація та автоматизація с.-г. виробництва» для застосування у сучасних технологіях вирощування високих урожаїв екологічно чистих овочів у відкритому та захищеному ґрунті різних ґрунтово-кліматичних зон.	Тести, питання
2/2	Тема 4. Розсадний метод культури овочів		Тести, питання
4/4	Тема 5. Однорічні овочеві культури родини пасльонових: помідори, перець, баклажан, фізаліс. Технології їх вирощування	Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної овочевої продукції у відкритому і закритому ґрунті відповідно до чинних вимог, скласти технологічні карти. Знати шляхи і способи покращення продукції та заходи щодо її підтримання. Уміти враховуючи біологію росту та розвитку овочевих культур, сортимент, сівозмінні, набір сільськогосподарської техніки в конкретній ґрунтово-кліматичній зоні, вибирати і оцінювати придатність площ для овочівництва. Знати способи скорочення затрат праці та засобів виробництва під час вирощування овочів. Уміти на основі попереднього визначення врожайності, використовуючи дані маркетингових досліджень в умовах господарства визначити товарність продукції та можливі шляхи її реалізації.	Тести, питання
2/4	Тема 6. Однорічні овочеві культури родини гарбузових: огірки, гарбузи, кабачки, патисони. Технології їх вирощування	Уміти враховуючи біологічні особливості овочевих культур, їх вимоги до умов вирощування, користуючись практичними рекомендаціями, здійснювати своєчасне проведення технологічних заходів догляду за посівами у різних ґрунтово-кліматичних умовах України. Знати способи скорочення затрат праці та засобів виробництва під час вирощування овочів.	Тести, питання, кейси
2/4	Тема 7. Капустяні овочеві культури		Тести, питання, кейси
2/4	Тема 8. Цибулинні овочеві культури	Знати способи скорочення затрат праці та засобів виробництва під час вирощування овочів.	Тести, питання, кейси
2/4	Тема 9. Корене-плідні овочеві культури: морква, буряк столовий, редька		Тести, питання, кейси

	2/2	Тема 10. Багаторічні овочеві культури з родини капустяних.		Тести, питання, кейси																							
	2/2	Тема 11. Багаторічні овочеві культури з родини гречкових.		Тести, питання, кейси																							
	2/2	Тема 11. Гриби. Печериця двоспорова	Уміти враховуючи біологічні особливості грибів, їх вимоги до умов вирощування, користуючись практичними рекомендаціями, здійснювати своєчасне проведення технологічних заходів догляду та збирання врожаю.	Тести, питання, кейси																							
	2/2	Тема 11. Гриби. Глива звичайна.		Тести, питання, кейси																							
Методи навчання	У процесі вивчення дисципліни «Овочівництво» застосовуються як традиційні методи, так і інноваційні освітні технології, зокрема: пояснювально-ілюстративний - під час лекційного і практичного курсів застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, проблемного навчання, розвивального навчання (дискусії), колективного та групового способу навчання (обговорення проблеми в загальному колі), розвитку критичного мислення, інтерактивного навчання (робота в міні групах), проектна технологія. Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; розвивального навчання (дискусії, дискусії із запрошенням фахівців); колективного та групового способу навчання (обговорення проблеми в загальному колі; проектна технологія; мозковий штурм.																										
Політика	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її не зарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в онлайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання:студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>																										
Шкала оцінювання	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="397 1637 762 1675">За шкалою університету</th> <th data-bbox="762 1637 1158 1675">За національною шкалою</th> <th data-bbox="1158 1637 1477 1675">За шкалою ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="397 1675 762 1713">90-100</td> <td data-bbox="762 1675 1158 1713">відмінно</td> <td data-bbox="1158 1675 1477 1713">A (відмінно)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="397 1713 762 1751">85-89</td> <td data-bbox="762 1713 1158 1751">добре</td> <td data-bbox="1158 1713 1477 1751">B (дуже добре)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="397 1751 762 1789">75-84</td> <td data-bbox="762 1751 1158 1789">добре</td> <td data-bbox="1158 1751 1477 1789">C (добре)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="397 1789 762 1827">65-74</td> <td data-bbox="762 1789 1158 1827">задовільно</td> <td data-bbox="1158 1789 1477 1827">D (задовільно)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="397 1827 762 1865">60-64</td> <td data-bbox="762 1827 1158 1865">задовільно</td> <td data-bbox="1158 1827 1477 1865">E (достатньо)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="397 1865 762 1951">35-59</td> <td data-bbox="762 1865 1158 1951">незадовільно</td> <td data-bbox="1158 1865 1477 1951">FX (незадовільно з можливістю повторного складання)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="397 1951 762 2058">1-34</td> <td data-bbox="762 1951 1158 2058">незадовільно</td> <td data-bbox="1158 1951 1477 2058">F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)</td> </tr> </tbody> </table>			За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A (відмінно)	85-89	добре	B (дуже добре)	75-84	добре	C (добре)	65-74	задовільно	D (задовільно)	60-64	задовільно	E (достатньо)	35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	1-34	незадовільно	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)
За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS																									
90-100	відмінно	A (відмінно)																									
85-89	добре	B (дуже добре)																									
75-84	добре	C (добре)																									
65-74	задовільно	D (задовільно)																									
60-64	задовільно	E (достатньо)																									
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)																									
1-34	незадовільно	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)																									

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Сич З.Д., Бобось І.М., Федосій І.О. Овочівництво: навч. посібник. Практикум. К.: ЦП «Копіцентр», 2018, 407 с.
2. Гіль Л.С., Пашковський А.І., Суліма Л.Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч1. Відкритий ґрунт. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 368 с.
3. Гіль Л.С., Пашковський А.І., Суліма Л.Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч2. Закритий ґрунт. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2008. 312 с.
4. Лихацький В.І., Улянич О.І., Гордій М.В. Овочівництво : практикум. Вінниця, 2012. 452 с.
5. Овочівництво. Частина 1: методичні вказівки для виконання практичних робіт здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 201 «Агрономія» / Уклад. З. Д. Сич, М. В. Лозінський, С. М. Кубрак, І. М. Сидорова. Біла Церква: БНАУ, 2021. 70 с.
6. Олерографія: підручник / І.М. Бобось, З.Д. Сич, О.О. Комар – К.: ЦП «Компринт», 2022. – 721 с.
7. Приліпка О.В. Тепличне овочівництво – Київ : Урожай, 2002. 256 с.
8. Сич З. Д. Атлас овочевих культур. – Київ: Друк ООО: АРТ-ГРУП, 2010, 112 с.
9. Чернишенко В.І., Пашковський А.І., Кириї П.І. Сучасні технології овочівництва закритого ґрунту : Житомир, Рута 2018. 400 с.
10. Чернишенко В.І., Пашковський А.І., Кириї П.І. Сучасні технології овочівництва відкритого ґрунту : Житомир, Рута 2017. 338 с.

Допоміжна література

1. Державний реєстр сортів рослин, придатний для поширення в Україні у 2020 році. / підг. С. І. Мельник та ін. 2020. 516 с. URL: <https://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin>.
2. Державний реєстр сортів рослин, придатний для поширення в Україні у 2019 році. / підг. С. І. Мельник та ін. 2019. 497 с. URL: <https://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin>.
3. Лихацький В. І. Овочівництво (практикум) / В. І.Лихацький, О. І. Улянич, М. В.Гордій, З.І.Ковтунюк, Г. Я. Слободяник, С. В. Щетина, А. Г. Тернавський, О.П. Накльока, В.В.Кецкало, В.М.Чередниченко – Вінниця: Т. Д. Едельвейс, 2012. 457 с.
4. Кравченко В. А. Помідор: селекція, насінництво, технології / В. А. Кравченко, О. В. Приліпка. Київ : Аграрна наука, 2007. 405 с.
5. Короткий енциклопедичний словник з овочівництва / [Г. І. Подпрятков, З.Д. Сич, О.Ю. Барабаш та ін.]. Київ: ННЦ ІАЕ, 2006. 300 с.
6. Сич З.Д., Сич І.М. Гармонія овочевої краси та користі. Київ : Арістей, 2005. 190 с.
7. Болотских А. С. Овощи Украины. Харьков : Орбита. 2001. С. 880-884.

Інформаційні інтернет ресурси

8. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні - <https://sops.gov.ua/reestr-sortiv-roslin>
9. Інститут овочівництва і баштанництва НААН - <http://www.ovoch.com/>
- 10.Каталог журналів «Овочівництво» - <https://journals.ua/hobbies/ovoshchevodstvo/>
- 11.Каталог журналів «Настоящий хозяин» - https://journals.ua/prof/nastoyashchiy_hozyain/9086-06-14.html
12. Овочівництво, Навчальний посібник для підготовки студентів // З.Д. Сич, І.М. Бобось, І.О. Федосій - https://agromage.com/stat_id.php?id=752